

Bilaga D. Exempel föreskrifter för vattenskyddsområde

Zonindelning av vattenskyddsområde

Ett vattenskyddsområde delas normalt in i vattentäktsson, primär respektive sekundär skyddszon och vid behov tertiär skyddszon med föreskrifter som är anpassade efter de naturgivna förhållandena och skyddsbehovet i respektive zon. Indelningen i olika zoner gör det möjligt att anpassa skyddsbehovet till risken för respektive zon och därmed uppnå skyddsytet.

Vattentäktssonen avgränsas som ett område kring en uttagsbrunn eller grupp av närbelägna uttagsbrunnar eller en infiltrationsyta. Inom vattentäktssonen tillåts normalt inga andra verksamheter än dricksvattenförsörjning.

Vid avgränsning av primär skyddszon för grundvatten måste både uppehållstid i grundvattenmagasinet och särskilt känsliga (sårbara) inströmningsområden beaktas. Den primära skyddszonens avgränsning så att riskerna för akut förorening minimeras. En akut förorening ska hinna upptäckas i tid och åtgärder vidtas innan föroreningen hinner nå vattentäktssonen med uttagsbrunnarna. Vidare ska den primära skyddszonens skyddas mot sådan markanvändning och verksamheter som kan medföra risk för förorening av grundvattnet.

Gränsen mellan primär och sekundär skyddszon för grundvattentäkter i jordlager sätts så att uppehållstiden i grundvattenzonen från den primära zonens yttre gräns till vattentäktssonens gräns beräknas vara minst 100 dygn. Även den sekundära skyddszonens bör skyddas mot sådan markanvändning och verksamheter som kan medföra risk för förorening av grundvattnet. Ett lägsta krav på den sekundära zonens utbredning för grundvattentäkter i jordlager bör vara att uppehållstiden för grundvatten från skyddszonens yttre gräns till vattentäktssonen har en beräknad uppehållstid av minst ett år. Den tertiära zonen omfattar de delar av vattenskyddsområdet som inte omfattas av övriga zoner. I den tertiära zonen är det av stor vikt att beakta de föroreningar som i ett långt tidsperspektiv kan påverka vattentäkten.

Exempel på föreskrifter för vattenskyddsområde

Nedan visas några exempel på hur föreskrifter för vattenskyddsområde kan formuleras. De områden som lyfts ut som exempel är utifrån vad som kan påverka befintlig verksamhet inom blivande vattenskyddsområde (motorbana, golfbana och småindustri); miljöfarlig verksamhet, användande av bekämpningsmedel och växtnäring samt petroleumprodukter.

Skillnaderna mellan exemplen utgörs av att olika riskbedömningar har gjorts beroende på olika naturliga förutsättningar (tillrinningens storlek och transporthastigheter) för de specifika vattentäkterna.

Petroleumprodukter och övriga kemiska produkter skadliga för grundvattnet

Exempel 1

Primär skyddszon: Hantering av petroleumprodukter och andra för grund- eller ytvatten skadliga ämnen är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter. För hantering av petroleumprodukter för uppvärmning av bostads- och jordbruksfastigheter krävs tillstånd från kommunen. Undantag från förbudet gäller även för: drivmedel i fordons, båtars och arbetsmaskiners bränsletankar samt hantering för hushållsbehov under förutsättning att det sker på ett sådant sätt att spill och läckage kan samlas upp och omhändertas.

Sekundär skyddszon: Hantering av petroleumprodukter och andra för grund- eller ytvatten skadliga ämnen kräver tillstånd från kommunen. Undantag från tillståndsplikten gäller för: drivmedel i fordons, båtars och arbetsmaskiners bränsletankar, inomhusförvaring och saluhållande av förpackningar som inte överstiger 25 liter samt hantering för hushållsbehov under förutsättning att det sker på ett sådant sätt att spill och läckage kan samlas upp och omhändertas.

Exempel 2

Primär skyddszon: Hantering av mer än sammanlagt 50 liter petroleumprodukter och andra miljö- och hälsoskyddsfarliga kemiska produkter är förbjuden. Mindre mängd än 50 liter av ovanstående ska hanteras med sekundärt skydd rymmande hela kemikalimängden, på sådant sätt att den hanterade volymen vid läckage säkert kan förhindras tränga ner i marken. Från förbud undantas hantering av petroleumprodukter för att försörja bostads- och jordbruksfastigheter med olja för uppvärmning. För sådan hantering krävs tillstånd från MN.

Sekundär skyddszon: Hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och andra miljö- och hälsoskyddsfarliga kemiska produkter kräver tillstånd från MN. Mindre mängd än 250 liter av ovanstående ska hanteras med sekundärt skydd rymmande hela kemikalimängden på sådant sätt att den hanterade volymen vid läckage säkert kan förhindras tränga ner i marken. Från tillstånd undantas hantering av petroleumprodukter för att försörja bostads- och jordbruksfastigheter med olja för uppvärmning. Sådan hantering ska anmälas till MN.

Bekämpningsmedel och gödningsmedel

Exempel 1

Primär skyddszon: Hantering och spridning av kemiska och biologiska bekämpningsmedel är förbjudet. Jord- eller vattenslagning av plantor, behandlade med bekämpningsmedel, är förbjudet. Yrkesmässig spridning av gödningsmedel (t.ex. naturgödsel, handelsgödsel, slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning och humanurin) är förbjudet.

Sekundär skyddszon: Hantering och spridning av kemiska och biologiska bekämpningsmedel kräver tillstånd från MN. Jord- eller vattenslagning av plantor, behandlade med bekämpningsmedel, kräver tillstånd från MN. Yrkesmässig spridning av gödningsmedel (t.ex. naturgödsel, handelsgödsel, slam från reningsverk eller enskild reningsanläggning, humanurin) kräver tillstånd från MN.

Exempel 2

Primär skyddszon: Hantering och lagring av kemiska bekämpningsmedel är förbjuden. Undantag från förbudet gäller för punktsanering mot ohyra och skadedjur som innebär olägenhet under förutsättning att kommunen snarast underrättas om varje sådan åtgärd. För yrkesmässig hantering av stallgödsel och handelsgödsel krävs tillstånd från kommunen. Yrkesmässig lagring av stallgödsel och handelsgödsel är förbjuden.

Sekundär skyddszon: Hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd från kommunen. Undantag från kravet på tillstånd gäller för punktsanering mot ohyra och skadedjur som innebär olägenhet under förutsättning att kommunen snarast underrättas om varje sådan åtgärd. För yrkesmässig hantering och lagring av stallgödsel och handelsgödsel krävs tillstånd från kommunen.

Miljöfarlig verksamhet

Exempel 1

Primär skyddszon: Ny miljöfarlig verksamhet, för vilken gäller tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt aktuell lagstiftning och som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, är förbjuden. Utökning av befintliga miljöfarliga verksamheter, för vilka råder tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt aktuell lagstiftning och som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, är förbjuden.

Sekundär skyddszon: Ny miljöfarlig verksamhet, för vilken gäller tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt aktuell lagstiftning och som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, kräver tillstånd från MN. Utökning av befintliga miljöfarliga verksamheter, för vilka råder tillståndsplikt eller anmälningsskyldighet enligt aktuell lagstiftning och som kan medföra förorening av yt- eller grundvatten, kräver tillstånd från MN.

Exempel 2

Primär skyddszon: Etablering av miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller miljöprövningsförordningen (2013:251), är förbjuden.

Sekundär skyddszon: Etablering av miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller miljöprövningsförordningen (2013:251), är förbjuden.